

РЕЦЕНЗИЯ

За дисертационния труд на Таня Евтимова Михайлова за присъждане на образователната и научна степен "доктор"

От проф.д.н. Мария Попова

Нов български университет

Има два начина за представяне на оценката на рецензента за дисертационния труд.

Първият е традиционният, който следва негласно приетата матрица на изреждане на структурните елементи на труда, след това - представяне на оценката с нейните плюсове и минуси за всеки раздел и накрая въз основа на приносните моменти оформяне на заключение с предложение за гласуване.

Вторият начин е нетрадиционен: излизане от матрицата с определена цел. Аз ще следвам него, а моята цел е да структурирам рецензията по хронология, тъй като и естеството на представения текст привлича към последователно разглеждане на заглавията, които показват една работа и едно изследване като съвременно, модерно, полезно познавателно и с приложима приемственост в многодисциплинните проучвания в тази насока.

Темата на дисертацията е:

„Обемно трансформиране на светлина и неговите възможности за създаване на произведения на изкуството“

И все пак не мога да избегна задължителните количествени измерители на труда. Те са: съдържание в 188 страници текст, 132 илюстрации (фигури), списък на позоваванията от Интернет източници, обширна библиография, справка за приносите и приложимостта на резултатите.

Изследването е мултидисциплинарно с широк понятиен обхват, засягащ живопис, стенопис, физика, компютърни науки, дизайн, лингвистика, семиотика, социология, психология, графично изкуство, естетика.

Широтата на научния възглед и научните интереси на Таня Михайлова е силно впечатляваща. Изследователската разходка през многобройните авторски студиа и многобройните технически

похвати показва ерудиция, култура на теоретичния маниер, дълбочина, прецизност, коректност както към обекта и темата, така и към процедурите на изследването.

И така стигаме до темата и проблема за 3D mapping изказа и степента на неговата адекватност по отношение на мисловното изразяване на смисъла.

Няма да предавам подробно съдържанието и приносите на дисертацията, защото те са представени в труда и неговия автореферат, намиращи се на разположение на интересуващите се. Ще се огранича с кратко описание, в което включвам и някои забележки и препоръки.

В първа глава са описани 3D маппинг прожекциите като значение, възникване и място в пространството. Описани са понятията, направена е историческа справка на визуалните и техническите характеристики. Направен е анализ на възможностите за итерактивност и на тенденциите на развитие.

Втората глава е посветена на преглед на значимите представители на светлинните изкуства в съпоставка.

Третата глава е най-съществена. Тя представя и оценява социалното значение на обемното трансформиране със светлина. За да развие тази тема, авторката избира три модела за анализ: човекът, градската среда и обществото. Разглежда приложението на технологиите в различните съдържателни жанрове.

Дисертационният труд е разработен задълбочено, с широк обхват на изследователските задачи и с подкрепата на богат изобразителен материал, в които има присъствие и на автора като изпълнител.

Структурата на текста е добра, но има някои основания за напътствия с цел нейното подобрене. Става дума за прецизиране на последователността на представените теми от гледна точка на разбирането и осмислянето им от читателите на книгата, която ще последва защитата на дисертацията, което аз горещо препоръчвам.

Считам, че внимателно трябва да се обсъди взаимоотношението „изкуство – медия - светлинно прожектирано изкуство и да се определят различията и приликите. Независимо от някои амбициозни комуниколози, медиите не са изкуство и не следва да ги

приравняваме с светлинно прожектираното изображение, тъй като последното представя авторски образци с авторски замисъл, независимо от техническите средства, които са инструмент. Заедно с това, ролята на 3D прожекциите в рекламата, образованието, критиката, социалните каузи, празниците, икономиката и фестивалите, подкрепя нуждата от по-дълбока теоретична обосновка.

„Обемна трансформация на светлина“ и „пространствено добавена реалност“ са термини, които независимо, че може би са приети в научните и професионални среди се нуждаят от семантично прецизиране. Какво имам предвид? Виртуално създадената реалност може да емитира естествените сетивни усещания на действителното, докато „добавена“ прибавя нови елементи към нея. Всъщност, създава се нова реалност. Тя не е добавена. Тя е такава каквато е – просто – художествена реалност. Таня Михайлова, по-нататък, уточнява, че става дума за „нова идентичност“.

Историческия и техническия анализ са представени много добре от познавателна гледна точка. Примерите са интересни.

Анализът достига до тенденциите и теченията в 3D маппинг жанра. Лично аз проявявам любопитство за посоката на тенденциите. Те, разбира се, зависят от развитието на технологиите, от нарасналите потребности на обществото и на различните индустрии от тях.

Можем да поумуваме за това, как промените в мисленето, възприятията и интересите на човека са основание за нови приложения, освен в архитектурата, маркетинга и рекламата, но и в научните изследвания на макро и микро-равнище за създаване на симулативни модели и обстоятелства.

Авторката дава богата информация за представителите на светлинните изкуства и прожектирането върху тримерни обекти. Текстът е прецизен и информативен в детайли. Неред със световните постижения са представени и българските творци и студия. Присъстват и биографични данни на авторите на концепции.

Ще коментирам заглавието „Човекът и изкуството“, което е подзаглавие на Трета глава „Социално значение и приложение на обемното трансформиране със светлина“. Тъкмо тук е причината за моето неудовлетворение от структурното разпределение на темите, изразено по-горе. Считаю, че било по-добре началните страници на дисертацията да бъдат посветени на човекът и изкуството и човекът и обществото.

Тук имам бележка към текста на стр.143 по повод на аналоговата и цифровата информация. И двете са само два начина (два вида

сигнали) за трансформиране или за пренасяне на информацията за реалността. Сградата сама по себе си е физически обект на реалността и аналоговият носител на информацията за нея би могла да бъде фотографията или рисунката, която я изобразява – т.е. – някакъв иконичен знак за нея. Тя, сградата, широко погледнато, е също иконичен знак сама за себе си. Ако информацията се реализира със светлинна манипулация, както в първообраза на кинопрожекциите, то и в този случай реализацията е аналогова. Всичко останало в съвременните технологии за манипулиране и симулиране на реалността със светлинна обработка, е с цифров носител на информацията.

Друга дискуссионна тема е за въздействието на художествения акт, определено чрез взаимодействието на аналогова и цифрова информация, ако съм разбрала добре. Психологичните проблеми за лява и дясна хемисферна специализация на мозъка за анализ и синтез на звукове от една страна и визия, от друга, са все още неизбистрени хипотези, извлечени само от патологията на афазии и амузии. И става дума само за десноръки хора. При възприятието на изкуството, според Витц, и аналоговото и цифровото предявяване са еднакво значими за въздействието му. Той е на мнение, че дали Мона Лиза ще видим в Лувъра или ще я видим прожектирана на стена чрез най-последното достижение на дигиталната техника, резултатът за въздействието ще бъде еднакво значим.

Теоретичният анализ в дисертацията води до идеята за необходимостта от приложни емпирични изследвания, които да изградят връзката между проучвания предмет и социалната среда. Това ще доведе до по-отчетлива картина и

- очертаване на потребителските нагласи за начина на развитие на изкуството на обемното трансформиране със светлина, както и за
- установяване на тенденциите в развитието на този вид съвременно градско изкуство.

В този смисъл, необходимостта от глобалният обмен на информация за неуниверсални знакови системи е налице. Необходимостта от такива изследвания са заложи в дисертационния труд.

Снимковият материал е впечатляващ и достатъчно илюстративен. Библиографията е огромна. Състои се от 103 заглавия. Само нейното съставяне представлява изследователски принос.

Отбелязаните от автора приносни моменти са действителни.

Авторефератът напълно съответства на тезите в дисертационния труд.

Забележките, които правя по-горе нямат характера на критика , а на препоръки, за да се подобри текста, в случай , че той бъде публикуван като книга.

Личното ми впечатление от труда е изключително позитивно.

В ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Препоръчвам, убедено, на уважаемия Научен съвет да присъди образователната и научна степен „ДОКТОР“ на Таня Евтимова Михайлова.

30.03.2017.

Проф.д.н. Мария Попова